

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO NUTARIMAI:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

98.10.27, Žin., 1998, Nr.95-2642 (98.10.30)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO 1, 4, 9 IR 11 DALIŲ, 8 STRAIPSNIO 1 DALIES, 15 STRAIPSNIO 2 PUNKTO IR 20 STRAIPSNIO 1, 2, 3 BEI 4 DALIŲ ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Pastaba. Nuostatos, esančios tarp ženklų << >>, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo yra pripažintos prieštaraujančiomis Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS
**PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATKŪRIMO
ĮSTATYMAS**

1997 m. liepos 1 d. Nr. VIII-359
Vilnius

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

Lietuvos Respublikos Seimas,
pabrėždamas, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiojai Tarybai - Atkuriamajam Seimui 1990 m. kovo 11 d. aktais atkūrus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, nustojo veikę svetimos valstybės primesti įstatymai, kuriais okupacinė valdžia iš Lietuvos Respublikos piliečių neteisėtai atėmė jų turėtą turą;

pabrėždamas, kad Lietuvos Respublikos piliečių prieš okupaciją įgytos nuosavybės teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą;

pabrėždamas, kad 1992 metais Lietuvos Respublikos piliečių valia priimta Lietuvos Respublikos Konstitucija garantuoja ir gina valstybės, jos piliečių teises bei nuosavybę;

pabrėždamas, kad tęstinių nuosavybės teisių atkūrimas grindžiamas 1991 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turą atstatymo tvarkos ir sąlygų" nuostata - Lietuvos Respublikos piliečiams gražinamas išlikęs nekilnojamasis turtas, o jei šios galimybės nėra, teisingai už jį atlyginama;

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1994-1996 metų nutarimus ir sprendimus ir į 1922-1940 metų žemės reformos nustatytą 150 ha ribą,

priima šį įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir sąvokos

1. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos piliečių, kurių nekilnojamasis turtas pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas ir kurių nuosavybės teisės buvo pradėtos atkurti pagal Lietuvos Respublikos įstatymą "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turą atstatymo tvarkos ir sąlygų", nuosavybės teisių atkūrimo tęstinumo pripažinimo bei atkūrimo tvarką ir sąlygas įvertinant susiformavusius objektyvius visuomeninius turtinius santykius.

2. Pagrindinės šiame įstatyme vartojamos sąvokos:

1) savininkas - asmuo, kurio nekilnojamasis turtas pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas ir kuriam

pagal šį įstatymą atkuriamos nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą;

2) laisvos žemės fondas - žemės, miško ir vandens telkinio plotai, kurie nepriskirti valstybės paimtai ir išperkamai žemei ir kurių susigražinti natūra nepageidauja šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti piliečiai, taip pat žemės, miško ir vandens telkinio plotai, kurie lieka atkūrus nuosavybės teises į pagal šį įstatymą gražintinus maksimalius žemės, miško ir vandens telkinio plotus;

3) valstybės išperkamas nekilnojamasis turtas - nekilnojamasis turtas, kurį dėl šiame įstatyme nurodytų priežasčių paėmė ir išperka valstybė, ir atlygina jo savininkui šiame įstatyme nurodytais būdais;

4) naujas žemės sklypas mieste - žemės sklypas, skiriamas individualiai statybai, taip pat daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms;

5) miestuose prie individualių gyvenamųjų namų ir kitų pastatų naudojamas žemės sklypas - namų valdos ar kitų pastatų techninės apskaitos byloje iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pažymėtas žemės sklypas;

6) vienkiemis - už miesto teritorijos, miestelio ir kaimo užstatytos teritorijos esanti atskira sodyba.

2 straipsnis. Piliečiai, turintys teisę į nuosavybės teisių atkūrimą

1. Nuosavybės teisės į šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytą nekilnojamąjį turtą atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečiams:

1) turto savininkui;

2) asmenims, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nepaisant to, kad testamente nėra duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą;

3) turto savininko, kuris mirė ir nepaliko testamentu, sutuoktiniui, tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams) - į jiems tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį;

4) turto savininko vaiko (įvaikio), kuris yra miręs, sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams) - į mirusiajam tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4 punktuose nurodyti piliečiai, kurie nustatytu laiku buvo padavę prašymus atkurti nuosavybės teises, yra mirę, nuosavybės teisės atkuriamos mirusiojo vardu ir perduodamos įpėdiniui, jeigu šis yra Lietuvos Respublikos pilietis.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti piliečiai teisę atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą gali perleisti notariškai patvirtinta sutartimi savo vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams), sutuoktiniui bei vaikaičiams, jeigu šie yra Lietuvos Respublikos piliečiai.

3 straipsnis. Turtas, į kurį atkuriamos nuosavybės teisės

1. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems piliečiams atkuriamos nuosavybės teisės į šį nekilnojamąjį turtą:

1) žemę;

2) miškus;

3) vandens telkinius;

4) ūkinės-komercinės paskirties pastatus bei jų priklausinius;

5) gyvenamuosius namus bei jų priklausinius.

2. Nuosavybės teisės atkuriamos ir į neišlikusį šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytą nekilnojamąjį turtą. Nuosavybės teisės atkuriamos ir į tą šio straipsnio 1 dalies 4 bei 5 punktuose nurodytą nekilnojamąjį turtą, kuris 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikęs, tačiau po to jo neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų.

II SKYRIUS NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA

4 straipsnis. Nuosavybės teisių į kaimo vietovėje esančią žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka

1. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnio kaip 150 ha ploto, įskaitant miškus ir vandens telkinius. Jeigu turėtos žemės plotas, įskaitant miškus ir vandens telkinius, buvo didesnis kaip 150 ha, pilietis turi teisę buvusioje žemės valdoje pasirinkti pageidaujama žemės sklypo, miško, vandens telkinio, į kuriuos jam pagal šį įstatymą turi būti atkurtos nuosavybės teisės, vietą.

2. Žemė gražinama natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise, išskyrus žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, ir žemę, kurios šio straipsnio 10 dalyje nurodytu atveju susigražinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja.

3. Už žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, taip pat už žemę, kurios šio straipsnio 7 dalyje nurodytu atveju susigražinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

4. Žemė gražinama natūra nedelsiant. Toje Lietuvos valstybės teritorijos dalyje, kur buvo likusi rėžių sistema, žemė gražinama bei kompensuojama natūra pagal sudarytus žemės reformos žemėtvarkos projektus. Tokiu pat būdu perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis savininko turėtajam žemės sklypas.

5. Piliečiai, kuriems žemė gražinama natūra arba perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis turėtajam žemės sklypas, privalo laikytis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus nustatytų žemės servitutų.

6. Į piliečiui gražinamos natūra žemės plotą arba perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės sklypui plotą įskaitomas jo nuomojamos namų valdos žemės sklypas kaimo vietovėje, taip pat žemės sklypai, kuriuos pilietis yra įgijęs nuosavybėn, jeigu jų įgijimo metu įstatymų buvo nustatyta, kad juos įsigyjant tokiu pat plotu turi būti sumažinamas gražinamas natūra arba perduodamas lygiavertis turėtajam žemės sklypas.

7. Žemė, kurioje nutiestos komunikacijos, taip pat žemė, esanti išžvalgytų naudingųjų iškasenų nenaudojamų telkinių teritorijose, saugomose teritorijose, gražinama piliečiams ribotam tiksliniam naudojimui.

8. Prie vienkiemį, esančių gyventojų asmeniniam ūkiui ir valstiečių ūkiui skirtose teritorijose, šių vienkiemį savininkams gražinama ne mažiau kaip 3 ha žemės ūkio naudmenų, o likusi jau paskirta visuomenės reikmėms žemės sklypo dalis yra valstybės išperkama ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį. Kai įstatymo nustatyta tvarka žemės sklypas, kurį savininkas nori atgauti natūra, yra skirtas ir naudojamas gyventojų asmeniniam ūkiui arba valstiečių ūkiui, už jį savininkui, norinčiam, kad būtų atkurta nuosavybės teisė natūra, ar asmeniui, šiuo metu naudojančiam šį žemės sklypą, gali būti skiriamas iki 30 procentų didesnis už lygiavertį žemės sklypą plotas iš laisvos žemės fondo žemės, esančios teritorijoje, kurią apima vietinis žemės reformos žemėtvarkos projektas. Jeigu piliečiai, kuriems nuosavybės teisės atkuriamos į tokia žemę, yra 1918–1920 m. nepriklausomybės kovų kariai savanoriai, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanoti asmenys, jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), apskrities viršininko sprendimu tokio siūlomo lygiavertio turėtajam žemės sklypo plotas iš apskrities teritorijoje esančio laisvos žemės fondo gali būti padidinamas iki 100 procentų. Jeigu apskrities teritorijoje laisvos žemės fonde nėra pakankamo ploto žemės sklypo, apskrities viršininkas tarpininkauja dėl tokio sklypo suformavimo kitos pageidaujamos apskrities teritorijoje. Šiems asmenims gali būti taikomos ir kitos įstatymų nustatytos lengvatos.

9. Žemė, kurioje iversti pramoniniai sodai, uogynai bei medelynai, gražinama natūra piliečiams. Šios žemės naudotojai, jeigu žemės savininkas pageidauja ir atsiskaito su naudotojais už medžius ir vaiskrūmius (nesusitarus kitaip), privalo žemę atlaisvinti per trejus metus. Sugražintos žemės savininkai su tos žemės naudotojais už medžius ir vaiskrūmius atsiskaito Vyriausybės nustatyta tvarka.

10. Žemė, apsodinta ir apaugusi mišku arba pertvarkyta į tvenkinius, gražinama natūra (išskyrus tvenkinio užtvankos įrenginius, jeigu jie yra priskirti pavojingiems įrenginiams). Jeigu pilietis atsisako imti apsodintą

ir apaugusį mišku arba pertvarkytą į tvenkinį žemės sklypą, valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

11. Kaimo vietovėje esanti žemė, kuri nuomos pagrindais yra suteikta fiziniams ir juridiniams asmenims jų nuosavybės teise turimų ūkinės-komercinės paskirties pastatų ir statinių (statomų arba pastatytų) eksploatacijai, gražinama natūra. Piliečiai, kuriems ši žemė gražinama natūra, privalo laikytis pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus nustatytą žemės servitutų.

5 straipsnis. Nuosavybės teisių į miesto žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka

1. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnio kaip 150 ha ploto, įskaitant miškus ir vandens telkinius.

2. Nuosavybės teisės į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusią miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, atkuriamos:

1) perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, turintiems nuosavybės teise gyvenamuosius namus ar kitus pastatus, jų naudojama teritorijų planavimo dokumentuose nustatytų ribų žemės sklypą prie šių statinių arba teritorijų planavimo dokumentuose numatytą jų naudojama žemės sklypą kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kt.), išskyrus Neringos miestą, bet ne didesnę kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnę kaip 0,3 ha kituose miestuose. Kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje, neatlygintinai nuosavybėn perduodamas visas šio prie statinių naudojamo žemės sklypo plotas, nepaisant parengtų tos vietovės teritorijų planavimo dokumentų, bet ne daugiau kaip 1 ha;

2) perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui naują žemės sklypą, Vyriausybei patvirtinus jo dydį tame mieste, kuriame buvo turėtoji žemė, išskyrus Neringos miestą, arba piliečių pageidavimu - mieste, kuriame jie gyvena (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus). Miestų teritorijų dalyse, kurios įrašytos į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (kultūrinių vietovių sąrašą), nauji žemės sklypai individualiai statybai bei kitai paskirčiai nuosavybėn neperduodami; neatlygintinai nuosavybėn perduodami naudojami žemės sklypai tik tiems asmenims, kuriems šiose miestų teritorijų dalyse nuosavybės teise priklauso gyvenamieji namai arba kiti pastatai.

3. Piliečiams neatlygintinai perduodamo nuosavybėn naujo žemės sklypo, esančio miesto teritorijai priskirtoje žemėje, dydį kiekviename mieste tvirtina Vyriausybė miesto, rajono savivaldybės siūlymu. Minimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo naujo žemės sklypo dydis - 0,04 ha (išskyrus nuosavybės teise turėtą mažesnę žemės sklypą). Maksimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo žemės sklypo plotas turi būti ne didesnis kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 ha kituose miestuose.

4. Jeigu piliečio turėtas žemės sklypas buvo ne mažiau kaip 0,04 ha didesnis už dabar jo naudojama žemės sklypą, jam pagal galimybę papildomai perduodamas neatlygintinai nuosavybėn naujas ne mažesnis kaip 0,04 ha žemės sklypas individualiai statybai bei kitai paskirčiai. Bendras piliečiui perduoto neatlygintinai nuosavybėn jo naudojamo žemės sklypo ir papildomai perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo plotas neturi būti didesnis už Vyriausybės nustatytą perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai bei kitai paskirčiai tame mieste plotą.

5. Jeigu piliečiui sugražintas ar perduodamas neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypo plotas miesto teritorijai priskirtoje žemėje yra mažesnis už žemės sklypo plotą, į kurį pagal šį įstatymą jam atkuriamos nuosavybės teisės, už likusį žemės sklypo plotą valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

6. Nuosavybės teisės į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos ir Birštono miestų savivaldybių teritorijose esančią žemę, šių miestų savivaldybių teritorijoms priskirtą po

1995 m. birželio 1 d., atkuriamos šio įstatymo 4 straipsnio nustatyta tvarka ją gražinant natūra, o jei ši žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta valstybės išperkamai žemei, už ją valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

6 straipsnis. Nuosavybės teisių į miškus ir vandens telkinius atkūrimo sąlygos ir tvarka

1. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą mišką arba vandens telkinį, bet ne į didesnę kaip 150 ha plotą, įskaitant kaimo vietovėje esančią žemę.

2. Miškas arba vandens telkinys gražinamas natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise, išskyrus mišką ir vandens telkinius, pagal šio įstatymo 13 straipsnį priskirtus valstybės išperkamiems, taip pat buvusio miško ir vandens telkinių plotus, kurių šio straipsnio 7 dalyje nustatytu atveju susigražinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja.

3. Miškai ir vandens telkiniai saugomose teritorijose piliečiams gražinami ribotam tiksliniam naudojimui.

4. Už mišką ir vandens telkinius, pagal šio įstatymo 13 straipsnį priskirtus valstybės išperkamiems, taip pat buvusio miško ir vandens telkinių plotus, kurių šio straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju susigražinti turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

5. Piliečių nuosavybės teisės į mišką ir vandens telkinius atkuriamos pagal Vyriausybės nustatyta tvarka sudarytus žemės reformos žemėtvarkos projektus.

6. Piliečiai privalo laikytis pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus nustatytų specialiųjų miško ir vandens telkinių naudojimo sąlygų ir servitutų.

7. Jeigu piliečiui gražintinas miškas arba vandens telkinys neišlikęs, piliečio pageidavimu gražinamas žemės plotas, kuriame buvo neišlikęs miškas arba vandens telkinys, arba valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

7 straipsnis. Nuosavybės teisių į ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius atkūrimo tvarka

1. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems piliečiams nuosavybės teisės į ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius atkuriamos gražinant juos natūra Vyriausybės nustatyta tvarka, išskyrus pagal šio įstatymo 14 straipsnį valstybės išperkamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus.

2. Už valstybės išperkamus, taip pat už šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytus neišlikusius ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, kurie po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

3. Gražinus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios pastatyti sugražintieji pastatai, piliečiams atkuriamos šio įstatymo 4 ir 5 straipsniuose nustatyta tvarka, nepaisant to, ar buvo paduotas atskiras prašymas gražinti šią žemę.

8 straipsnis. Nuosavybės teisių į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo sąlygos ir tvarka

1. Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems piliečiams nuosavybės teisės į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkuriamos gražinant juos natūra, išskyrus pagal šio įstatymo 15 straipsnį valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus.

2. Už valstybės išperkamus, taip pat už šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytus neišlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, kurie po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, piliečiams valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

3. Gražinus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios pastatyti sugražintieji namai, atkuriamos šio įstatymo 4 ir 5 straipsniuose nustatyta tvarka, nepaisant to, ar buvo paduotas atskiras prašymas gražinti šią žemę.

4. Gražinus šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems piliečiams gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra arba perdavus nuosavybės kitas gyvenamąsias patalpas, šie piliečiai kartu su savo šeimos nariais ir subnuomininkais privalo per 2 mėnesius nuo tuščių patalpų jiems perdavimo dienos patuštinti nuomojamas valstybės ar savivaldybių butų fondo gyvenamąsias patalpas.

5. Jeigu piliečiai nepageidauja susigražinti natūra namų, kuriuose gyvena nuomininkai, arba nesutinka su 20 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, jiems atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

9 straipsnis. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai

1. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai yra išrašai iš hipotekos knygų, jei šių nėra – turto perleidimo sutartys, teismų sprendimai, turto nacionalizavimo aktai, taip pat valstybinių archyvų išduoti pažymėjimai, testamentai ar kiti Vyriausybės nustatyti dokumentai.

2. Piliečiai, kurių dokumentai, patvirtinantys nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą bei patvirtinantys giminystės ryšį, neišliko, turi teisę dėl nuosavybės teisių bei giminystės ryšio nustatymo kreiptis į teismą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Prašymų atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikimo tvarka

1. Nuosavybės teisės atkuriamos piliečiams, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" nustatytais terminais. Piliečių, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti nuo 1993 m. rugsėjo 10 d. iki Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" sustabdymo dienos, nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos gražinant žemę, mišką natūra arba atlyginama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme nurodytais būdais, išskyrus pinigais, jeigu nuosavybės teisės į šį turtą neatkurtos kitiems šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems piliečiams.

2. Piliečiai, neturėję teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Lietuvos Respublikos įstatymą "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" ir įgiję tokia teisę pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, prašymus atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikia iki 1997 m. gruodžio 31 d. Vyriausybės įgaliotai institucijai. Šių piliečių nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos, jeigu nuosavybės teisės į šį turtą neatkurtos kitiems šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims.

3. Kartu su prašymu atkurti nuosavybės teises pateikiamas pilietybę patvirtinantis dokumentas ir pridedami nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinantys dokumentai. Šių dokumentų pateikimo terminus nustato Vyriausybė.

4. Piliečiai, praleidę nustatytus terminus prašymams paduoti, netenka teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal šį įstatymą.

11 straipsnis. Prašymų atkurti nuosavybės teises turinys

1. Prašyme atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nurodoma piliečio, turinčio teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, išlikusio nekilnojamojo turto savininko vardas, pavardė ir to turto rūšis, dydis, buvimo vieta, nuosavybės teisių į šį turtą pagrindas, dabartinis turto valdytojas, nuosavybės teisių netekimo laikas ir būdas.

2. Piliečiai, kuriems pagal šį įstatymą neatkuriamos nuosavybės teisės į visą anksčiau turėtą žemę, mišką ar vandens telkinį (jei šis plotas yra laisvas ir gražintinas natūra), vadovaudamiesi šio įstatymo 4 ir 6 straipsniais, savo prašymuose nurodo žemės, miško ar vandens telkinių plotus, į kuriuos jie pageidauja atkurti nuosavybės teises.

III SKYRIUS SĄLYGOS, DĖL KURIŲ IŠLIKUSI NEKILNOJAMĄJĮ TURTA IŠPERKA VALSTYBĖ

12 straipsnis. Valstybės išperkama žemė

Žemė iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu ji:

1) užimta valstybės ir savivaldybės kelių; aerodromų (jų sąrašą ir žemės plotus tvirtina Vyriausybė); užimta karinių dalinių ir skirta valstybės sienos apsaugai (žemės plotus ir jų ribas tvirtina Vyriausybė); yra naudingųjų iškasenų naudojamų telkinių teritorijoje;

2) kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus yra užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; fiziniams bei juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausantiems pastatams ir statiniams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų, išskyrus 4 straipsnio 11 dalyje numatytą atvejį; valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, skverų, kapinių, vandenviečių ir kt.); yra suteikta individualiai statybai. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi teritorijų planavimo dokumentuose;

3) iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje numatytą išimtį, kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje ir perduodamas neatlygintinai nuosavybėn;

4) užimta sodininkų bendrijų sodų;

5) yra valstybinių rezervatų, nacionalinių ir regioninių parkų rezervatų, Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje;

6) pagal įstatymus įsigyta privačion nuosavybėn;

7) pagal įstatymus suteikta valstiečio ūkiui steigti, šio įstatymo įsigaliojimo metu buvo naudojama pagal paskirtį ir ūkis turi gamybinių pastatų. Šių ūkių sąrašus tvirtina apskričių viršininkai;

8) pagal įstatymus suteikta ir naudojama gyventojų asmeniniam ūkiui, taip pat suteikta tarnybinėms daloms. Šios žemės sklypų dydžiai ir jų ribos nustatomi naujai parengtuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose;

9) suteikta mokslo ir mokymo, valstybinėms socialinės globos bei rūpybos įstaigoms, valstybinėms įstaigoms ir organizacijoms, perduota valstybiniams specializuotiems sėklininkystės, veislininkystės ūkiams. Šios žemės naudotojų sąrašą ir jų naudojamų žemės sklypų dydžius nustato Vyriausybė.

13 straipsnis. Valstybės išperkami miškai ir vandens telkiniai

Miškai ir vandens telkiniai iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkami valstybės ir už juos valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu jie:

1) priskirti valstybinės reikšmės miškams, valstybinės reikšmės vidaus vandenims. Šių miškų ir vandens telkinių plotus tvirtina Vyriausybė;

2) priskirti valstybiniams rezervatams, valstybinių parkų rezervatams ir rezervatinėms apyrbėms, Kuršių nerijos nacionaliniam parkui;

3) priskirti miestų sanitarinės apsaugos pirmajai zonai;

4) priskirti miestų miškams ir miško parkams;

5) priskirti miško genetiniais rezervatams, miško medelynams ir sėklininkystės plantacijoms;

6) priskirti miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektams. Šių miškų plotus tvirtina Vyriausybė;

7) pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

14 straipsnis. Valstybės išperkami ūkinės-komercinės paskirties pastatai

Ūkinės-komercinės paskirties pastatai iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkami valstybės ir už juos atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu jie:

1) yra iš esmės perstatyti (rekonstruoti) taip, kad pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo;

2) pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

15 straipsnis. Valstybės išperkami gyvenamieji namai, jų dalys, butai

Gyvenamieji namai, jų dalys, butai valstybės išperkami iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių ir už juos atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu jie:

1) yra pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas ir naudojami švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms bei globos namams. Šių patalpų sąrašą tvirtina Vyriausybė;

*2) iš esmės pertvarkyti taip, kad <<pakeista daugiau kaip 60 procentų>> pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo bendrojo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo, jei visas bendras plotas 30 procentų viršija buvusįjį;

3) pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

*Pastaba. Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 15 straipsnio 2 punkto nuostata "pakeista daugiau kaip 60 procentų" prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir 46 straipsnio 2 bei 3 dalims.

Straipsnio pakeitimai:

* Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
98.10.27, Žin., 1998, Nr.95-2642 (98.10.30)

16 straipsnis. Atlyginimas piliečiams už valstybės išperkama nekilnojamąjį turtą

1. Už valstybės išperkama išlikusį nekilnojamąjį turtą, taip pat už nekilnojamąjį turtą, kuris iki 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikęs, tačiau po to jo neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, piliečiams atlygina valstybė.

2. Kai valstybė atlygina piliečiams už nekilnojamąjį turtą, kuris pagal šį įstatymą negražinamas natūra, laikomasi negražinamo turto ir vietoj jo perduodamo kito turto, kuriuo atlyginama už valstybės išperkama turtą, lygiavertiškumo principo.

3. Kai atlyginama už valstybės išperkama nekilnojamąjį turtą ir už nekilnojamąjį turtą, kurio šio įstatymo nustatytais atvejais piliečiai nepageidauja susigražinti natūra, atlyginimas (perduodamų neatlygintinai nuosavybėn žemės, miško, vandens telkinio vertė, mokamų pinigų suma, išduodamų vertybinių popierių skaičius) apskaičiuojamas pagal Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką, atsižvelgiant į realią išperkamo turto ir perduodamo kito turto vertę atlyginimo metu. Atlyginant už miesto teritorijoje esančią žemę, laikomasi nuostatos, kad po neteisėto žemės nacionalizavimo miestams priskirta žemė vertinama priemiestinėse teritorijose esančios žemės ūkio paskirties žemės vidutine rinkos kaina, o kitai miestų teritorijose esančiai žemei taikoma tam miestui Vyriausybės nustatyta vidutinė atlyginimo kaina.

4. Kai atlyginama už pagal šį įstatymą negražinamą žemę, mišką, vandens telkinį, vietoj jų perduodamos nuosavybėn žemės, miško, vandens telkinio lygiavertiškumas nustatomas pagal Vyriausybės patvirtintą metodiką.

5. Žemė, kurios susigražinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti gražinama perduodant nuosavybėn lygiavertį

turėtajam žemės sklypą iš laisvos žemės fondo pagal žemės reformos įstatyme piliečiams nustatytą žemės plotų išsigijimo eiliškumą. Miškas, kurio susigražinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti gražinamas perduodant nuosavybės lygiavertį miško plotą iš laisvo miško fondo tik už turėtą mišką arba žemę, apaugusią mišku, ir tik tuose administraciniuose teritoriniuose vienetuose, kuriuose yra perduodamas nuosavybės miškas, gyvenantiems piliečiams.

6. Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose žemė ir miškas gražinami perduodant nuosavybės lygiavertį turėtajam atitinkamai žemės sklypą ar miško plotą tik šiose teritorijose gyvenantiems piliečiams.

7. Atlyginimas už pagal šį įstatymą negražinamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus, gyvenamuosius namus, jų dalis, butus nustatomas pagal Vyriausybės patvirtintą metodiką.

8. Už valstybės išperkamą žemę, miškus ir vandens telkinius valstybė piliečiams atlygina šiais būdais:

1) perduodama lygiavertį turėtajam žemės, miško (išskyrus už miesto teritorijoje esančią žemę) plotą;

2) iškaitymu panaikindama piliečio pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo dienos;

3) vertybiniais popieriais;

4) perduodama neatlygintinai nuosavybės lygiavertį turėtajam naują žemės sklypą individualiai statybai miestuose ir kaimo vietovėse, kur buvo turėtoji žemė, lygiavertį turėtajam esamos privačios namų valdos (sodybos) žemės sklypą (nepaisant turėtos žemės vietos). Vyriausybės nustatyta tvarka piliečio pageidavimu lygiavertis turėtajam naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybės kituose, negu buvo turėtas žemės sklypas, miestuose bei kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

5) pinigais - išpirkdama kaimo vietovėje žemę, mišką, išskyrus 4 straipsnio 7 ir 10 ir 6 straipsnio 3 ir 7 dalyse nurodytus atvejus, taip pat išskyrus atvejį, kai privačion nuosavybės iš laisvos žemės fondo yra išsigyta žemė, kurios susigražinti nepageidavo šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti piliečiai. Atlyginimo pinigais dydis gali būti padidintas iki 30 procentų, jeigu yra išperkama žemė, į kurią nuosavybės teisės yra atkurtos Lietuvos Respublikos piliečiams - 1918-1920 m. nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams, politiniams kaliniams, tremtiniais ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotiems asmenims, jų sutuoktiniams, tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams), ir jei ši žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį yra priskirta valstybės išperkamai žemei ir yra naudojama asmeniniam arba valstiečių ūkiui;

6) pinigais - išpirkdama žemę, kuri Vyriausybės nustatyta tvarka buvo priskirta miestų teritorijoms nuo 1991 m. rugpjūčio 1 d. iki 1995 m. birželio 1 d.;

7) pinigais - Lietuvos Respublikos piliečiams politiniams kaliniams ir tremtiniais, sugrįžusiems iš tremties po šio įstatymo įsigaliojimo ir nepageidaujantiems susigražinti žemės, miško ir vandens telkinių kaimo vietovėse natūra;

8) perduodama neatlygintinai nuosavybės lygiavertį turėtajam vandens telkinį - už išperkamą arba neišlikusį vandens telkinį.

9. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus valstybė atlygina piliečiams šiais būdais:

1) perduodama neatlygintinai nuosavybės jų nuomojamus valstybės ar savivaldybės butų fondo butus, kurių vertės skirtumas padengiamas Vyriausybės nustatyta tvarka;

2) perduodama neatlygintinai nuosavybės lygiavertius turėtiesiems namams, jų dalims, butams butus Vyriausybės nustatyta tvarka;

3) perduodama neatlygintinai nuosavybės lygiavertį turėtiesiems namams, jų dalims, butams naują žemės sklypą individualiai statybai toje vietovėje, kurioje jie buvo. Vyriausybės nustatyta tvarka piliečio pageidavimu lygiavertis naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybės kituose, negu buvo gyvenamieji namai, jų dalys, butai, miestuose ir kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos,

Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

4) perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams tuščius nenuomojamus pastatus, statinius arba jų dalis. Šių pastatų, statinių arba jų dalių perdavimo tvarką nustato Vyriausybė;

5) įskaitymu panaikindama piliečio pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo dienos, Vyriausybės nustatyta tvarka;

6) perduodama neatlygintinai nuosavybėn kitą turtą Vyriausybės nustatyta tvarka;

7) pinigais ir (ar) vertybiniais popieriais.

10. Už valstybės išperkamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius valstybė atlygina vertybiniais popieriais.

17 straipsnis. Institucijos, nagrinėjančios piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises

1. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės-komercinės paskirties pastatus Vyriausybės nustatyta tvarka nagrinėja miesto, rajono savivaldybės meras (valdyba) ar kita Vyriausybės įgaliota institucija.

18 straipsnis. Sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimas

1. Šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytos institucijos turi išnagrinėti piliečių prašymus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo per 6 mėnesius nuo dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teises ir giminystės ryšį, pateikimo bei kitų šiame įstatyme nurodytų dokumentų parengimo dienos.

2. Prieš priimant sprendimą, turi būti gautas šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių raštiškas sutikimas.

3. Institucijos, nagrinėjančios piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių atkūrimo, nesant galimybės pagal šį įstatymą nuosavybę gražinti natūra, privalo piliečiams raštu pasiūlyti kitus šiame įstatyme numatytus atlyginimo būdus.

4. Sprendime nurodoma ir valstybės išperkamo nekilnojamojo turto vertė.

5. Sprendimai piliečiams išduodami ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jų priėmimo dienos.

19 straipsnis. Sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo apskundimo tvarka

1. Šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytų institucijų sprendimai dėl nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo gali būti apskusti teismui per 30 dienų nuo šių sprendimų įteikimo piliečiams dienos.

2. Šiose bylose šalys atleidžiamos nuo žyminio mokesčio.

20 straipsnis. Valstybės garantijos gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams. Nuomininkų ir savininkų teisės bei pareigos

1. Kai piliečiui gražinamas natūra gyvenamasis namas, jo dalis, butas, kuriuose gyvena nuomininkai, visas nuomininkų teises ir pareigas pagal gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį Vyriausybės nustatyta tvarka perima savivaldybė iki to laiko, kol valstybė nuomininkui suteiks kitą gyvenamąją patalpą arba kitaip su juo atsiskaitys šiame įstatyme nurodytais būdais. Iki šio laiko savininkui draudžiama nutraukti nuomos sutartį su savivaldybe ir draudžiama nuomininkus išskeldinti, išskyrus Civiliniame kodekse numatytus atvejus.

2. Savivaldybė, perėmusi nuomininkų teises ir pareigas, gyvenamąsias patalpas Vyriausybės nustatyta tvarka ir salygomis nuomoja šiose patalpose gyvenantiems nuomininkams ir rūpinasi jų eksploatacija bei remontu. Šie nuomininkai savivaldybei moka nuompinigius ir mokestį už komunalines

paslaugas pagal savivaldybės nustatytus tarifus, o su gražinto namo, jo dalies ar buto savininku pagal patalpų nuomos sutartį atsiskaito savivaldybė Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis.

*3. <<Savivaldybė privalo pagal Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygas išduoti garantinį dokumentą, patvirtinantį, kad nuomininkams, gyvenantiems piliečiui sugražintame name, jo dalyje, bute, bus neatlyginamai suteiktos kitos gyvenamosios patalpos. Jeigu nuomininkas atsisako šios galimybės, tada savivaldybė privalo pagal Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygas kompensuoti kitų gyvenamųjų patalpų įsigijimo išlaidas arba nuomininko pageidavimu neatlygintinai skirti žemės sklypą gyvenamajam namui statyti.>> Nuomininkas, kuriam buvo suteiktos kitos gyvenamosios patalpos arba sumokėta kompensacija kitoms gyvenamosioms patalpoms įsigyti, privalo patuštinti turėtas gyvenamąsias patalpas per 6 mėnesius, o jei jam buvo neatlygintinai skirtas žemės sklypas gyvenamajam namui statyti - per 1 metus.

**4. Nuomininkams neatlygintinai suteikiamų kitų gyvenamųjų patalpų vertė, kompensuojamos kitų gyvenamųjų patalpų įsigijimo išlaidos, neatlygintinai skiriamo žemės sklypo gyvenamajam namui statyti dydis nustatomi Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Nuomininkai, likę gyventi gyvenamuosiuose namuose, jų dalyse, butuose, kurių savininkai nenori susigražinti, įgyja teisę išsipirkti šias patalpas pagal Butų privatizavimo įstatymą per 6 mėnesius nuo sprendimo dėl gyvenamojo namo, jo dalies, buto teisinės registracijos savivaldybės ar valstybės vardu įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.

6. Nuomininkui nuosavybės suteikiamų kitų gyvenamųjų patalpų ar neatlygintinai skiriamo žemės sklypo vertė negali viršyti Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotos kompensacijos nuomininkui. Nuomininko pageidavimu jam gali būti skiriamos mažesnės vertės gyvenamosios patalpos ar žemės sklypas, o likusi priklausančios kompensacijos dalis išmokama pinigais.

7. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos galioja ir pasikeitus namo, namo dalies, buto savininkui.

* Pastaba. Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatos "Savivaldybė privalo pagal Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygas išduoti garantinį dokumentą, patvirtinantį, kad nuomininkams, gyvenantiems piliečiui sugražintame name, jo dalyje, bute, bus neatlyginamai suteiktos kitos gyvenamosios patalpos. Jeigu nuomininkas atsisako šios galimybės, tada savivaldybė privalo pagal Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygas kompensuoti kitų gyvenamųjų patalpų įsigijimo išlaidas arba nuomininko pageidavimu neatlygintinai skirti žemės sklypą gyvenamajam namui statyti".

** Pastaba. Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnio 4 dalis tiek, kiek ji siejasi su 20 straipsnio 3 dalies nuostatų, prieštaraujančių Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, įgyvendinimu, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui.

Straipsnio pakeitimai:

*,** Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
98.10.27, Žin., 1998, Nr.95-2642 (98.10.30)

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Specialios šio įstatymo taikymo nuostatos

1. Piliečių prašymai atkurti nuosavybės teises, pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" nustatytais terminais ir neišnagrinėti iki Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo, nagrinėjami bei sprendimai dėl jų priimami laikantis šio įstatymo nuostatų.

2. Piliečiai, kurių nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkurtos pagal Lietuvos Respublikos įstatymą "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų", turi teisę per 3 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo dienos kreiptis ir pateikti prašymus Vyriausybės įgaliotai institucijai dėl papildomo sprendimo priėmimo pagal šį įstatymą.

3. Pilietis per 3 mėnesius nuo šio straipsnio 7 dalyje numatyto įstatymo įsigaliojimo dienos gali pakeisti savo pareikštą valią dėl būdo, kuriuo valstybė atlygina už išperkamą nekilnojamąjį turtą, jeigu nepriimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo. Jeigu sprendimas yra priimtas, o pilietis pageidauja jį pakeisti pagal šio įstatymo sąlygas, šis sprendimas panaikinamas teismine tvarka ir pilietis atleidžiamas nuo žyminio mokesčio.

4. Piliečiams, kuriems gali būti taikomos šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalies nuostatos, per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi būti pateikti raštiški siūlymai dėl jų galimybės gauti didesnę sklypą iš laisvos žemės fondo. Gavę tokį pasiūlymą, piliečiai per 2 mėnesius nuo pasiūlymo gavimo dienos privalo raštu pranešti apie savo sutikimą arba nesutikimą su gautu pasiūlymu.

5. Piliečiai, kurių nuosavybės teisės į žemės ūkio paskirties žemę ir ūkinės-komercinės paskirties pastatus atkurtos gražinant juos natūra, turi pirmumo teisę įsigyti valstybei, savivaldybėms arba žemės ūkio bendrovėms priklausančius pastatus, statinius, esančius jiems gražintos žemės ribose arba prie gražintų ūkinės-komercinės paskirties pastatų. Šie pastatai, statiniai įsigijami įstatymų nustatyta tvarka.

6. Kai piliečiai, įsigiję asmeninio ūkio ar valstiečio ūkio žemę už valstybės vienkartinės išmokas, ją parduoda, pirmumo teisę ją išpirkti turi valstybė.

7. Kompensacijų, numatytų šiame įstatyme už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą, dydį, šaltinius, mokėjimo terminus ir tvarką, taip pat šio įstatymo 20 straipsnyje numatytų garantijų nuomininkams įgyvendinimo tvarką ir sąlygas bei lengvatas 1918-1920 m. nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams, politiniams kaliniams, tremtiniais ir Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotiems asmenims, jų sutuoktiniams, tėvams (itėviams), vaikams (įvaikiams) nustato atskiras įstatymas.

8. Piliečiai, kurie pagal šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalį paėmė žemės sklypą kitoje kaimo vietovėje arba kurie pagal šio įstatymo 16 straipsnį vietoj valstybės išperkamos žemės sklypo kaimo vietovėje gavo lygiavertį sklypą kitoje vietovėje, įstatymų nustatyta tvarka gali pasinaudoti valstybės teikiamomis lengvatomis ir parama sodybai perkelti ir ūkiui kurti.

22 straipsnis. Netekę galios teisės aktai

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

1) Lietuvos Respublikos įstatymas "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" (Žin.1991, Nr.21-545; 1992, Nr.3-40, Nr.7-155, Nr.11-278, Nr.15-405; 1993, Nr.5-83, Nr.32-725; 1994, Nr.7-100, Nr.14-229, Nr.43-778; 1995, Nr.39-965, Nr.50-1226, Nr.59-1465, Nr.85-1916, Nr.103-2299; 1996, Nr.37-929);

2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas "Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" įsigaliojimo ir taikymo tvarkos" (Žin.1991, Nr.21-549);

3) Lietuvos Respublikos įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" galiojimo sustabdymo laikinasis įstatymas (Žin., 1997, Nr.6-89).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

